

Η πρόσοψη

Να όμως που έφτασε η Κυριακή 28 Ιουνίου 1914, η πόλη σημαιοστολισμένη, ο αρχιδούκας Φραγκίσκος-Φερδινάνδος βρίσκεται εκεί από την προτεραία -αν καλώς ενθυμούμαι- και ο Φεχίμ Κουρτσίτς εφέντι, δήμαρχος του Σεράγιεβο, είναι εξασφαλισμένος πως έχει αποστηθίσει πια το λόγο του, στην τσέπη του τον έχει, μήπως στραβώσει η γλώσσα του και του ξεφύγει κόμμα ή τελεία. Αν ήμαστε στη θέση του, θα τολμούσαμε να επιτρέψουμε στο μυαλό μας να σκεφτεί πως κάτι δεν θα πήγαινε καλά; Αν ήμαστε στη θέση του θα τολμούσαμε να δούμε το χάος μπροστά στα πόδια μας; Δίχως την παραμικρότερη υποψία λοιπόν, με φωνή ηλιάτορα, βέβαιος πως η αιωνιότητα, στη νωχέλεια και την απρόσκοπτη ροή της, στη σταθερότητα που καθαγίαζε την εξουσία της Διπλής Μοναρχίας υπό το σκήπτρο των Αψβούργων, δεν θα παρέλειπε τέτοια στιγμή και πως σκυμμένη πάνω από τον ώμο του βιαζόταν να κοσμηθεί με τον χρυσό κάθε συλλαβής του, με το Δημοτικό Συμβούλιο να στέκεται πίσω του μαζί με τους εκπροσώπους των τεσσάρων δογμάτων της περιοχής -οι μουσουλμάνοι με φέσι στην πρώτη σειρά, οι καθολικοί αξιωματούχοι με φράκο (και το ημίψηλο στο χέρι) στη δεύτερη, πίσω τους οι ορθόδοξοι, δίπλα τους ο εκπρόσωπος της εβραϊκής κοινότητας- ο Φεχίμ Κουρτσίτς εφέντι, ύψωσε λίγο το χέρι του σαν να ξετύλιγε ειλητάριο και εκπνέοντας πειθαρχημένα, είπε: “Οι καρδιές μας γεμάτες ευτυχία...η βαθιά ευγνωμοσύνη μας για την πολυεύσπλαχνη και πατρική φροντίδα της Μεγαλειότητάς σας... η ταπεινή μας παρουσία, αλλά και η σημασία...” Φεύγουν οι λέξεις και κυλούν και παρασύρουν τα λεπτά και τα δευτερόλεπτα, όλα είναι όμορφα σαν ούρια κωπηλασία.

Ιδού όμως μια μύγα! Μια μεγάλη μύγα πέρασε μπροστά από τα μάτια του Φεχίμ Κουρτσίτς εφέντι, το βουητό της, στο μεταξύ των λέξεων διάστημα, ευκρινέστερο από τον ήχο της φωνής του, η Αυτού Αυτοκρατορική και Βασιλική Υψηλότης ο αρχιδούκας Φραγκίσκος-Φερδινάνδος κουνήθηκε ως κώπη που μόλις χαϊδεύει το νερό, η μύγα είχε σχεδόν αγγίξει τη μύτη του, ίσως ο αρχιδούκας ξερόβηξε όσο το τρίξιμο της κώπης στον σκαρμό, αλλά οπωσδήποτε άνοιξε το στόμα του, ο δήμαρχος του Σεράγιεβο είχε χάσει τον ειρμό των σκέψεων του, που σαν μύγες βούιζαν. Έχωσε το χέρι του στην τσέπη για να ανασύρει τις σελίδες του λόγου του διά παν ενδεχόμενον. Ευτυχώς που ο Υψηλότητά του του έκανε, ανεπαισθήτως χαμογελώντας, νεύμα να συνεχίσει, η μύγα είχε σταθεί στην πορφυρή κουρτίνα του μεγάλου παραθύρου της Αίθουσας Τελετών του Δημαρχείου. Ολόμαυρη. Ο Φεχίμ Κουρτσίτς εφέντι ξανάπιασε τότε τη

βελόνα του κεντήματός του και η κωπηλασία του χρόνου ξαναβρήκε το ρυθμό της.

Παραπλεύρως, στον προθάλαμο, περίμενε ο αρχιμάγειρος. Στο χέρι του κρατούσε τον κατάλογο των εδεσμάτων που η πρωτεύουσα της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης θα πρόσφερε στο επίσημο γεύμα και που αυτήν τη στιγμή είχαν αρχίσει να παρασκευάζονται υπό την εποπτεία του. Ο κύριος Δήμαρχος είχε ζητήσει το μενού για να βεβαιωθεί, σε στιγμή που θα έκρινε κατάλληλη, ότι ήταν της απολύτου αποδοχής του υψηλού επισκέπτη. Ειδικός αγγελιαφόρος θα έφερνε, ο μη γένοιτο, τις τυχόν παρατηρήσεις της Αυτού Αυτοκρατορικής και Βασιλικής Υψηλότητας στον αρχιμάγειρα, ώστε να πράξει τα δέοντα.

Όσο για τον καφέ, ήταν γνωστό πως ο αρχιδούκας δεν έπινε τέτοιο πράγμα μετά το φαγητό, αλλά είχε ληφθεί μέριμνα να υπάρχει έτοιμος καβουρντισμένος, που θα κοβόταν αμέσως, για να φτιαχτεί, με προσοχή και τέχνη, τούρκικος ή βιεννέζικος, αν παρ' ελπίδα, παρακινούμενος, αν προς ανταπόδοση, αν προς επίδειξιν ευαρεσκείας, και ούτω καθεξής.

Μια μεγάλη μέρα εν ολίγοις. Ο φόβος μόνο μήπως το βράδυ δεν άναβαν όλοι οι λαμπτήρες που θα φωταγωγούσαν την πόλη.